

Ilham Aliyev

Azərbaycan regionda dayanıqlı sülhün və əməkdaşlığın tərəfdarıdır

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev, Ermenistanın baş naziri Nikol Paşinyan və Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin cari aym 11-da Moskvada keçirilmiş görüşüñeyekunları hələ də sözügedən ölkələrin ictimaiyyətinin diqqət mərkəzdədir. Rusiya paytaxtında dörd saat davam etmiş ütçünlük danışınlar zamanı torflar regionda ab-havanı tamamilə doyiştirməyə imkan verən razılaşmalarla nail olmuşlar.

Kecən il noyabrın 10-da münaqış-zonañında hərbi əməkdaşlıqlar dañandırıldıqdan sonra silahlı qarşıdurmanın tərəfləri arasında qarşılıqlı

Prezident İlham ƏLİYEV: "Dağılıq Qarabağ münaqişəsi keçmişdə qalib və biz gələcək barədə, qonşular kimi birlikdə necə yaşamaq, nəqliyyat arteriyalarının açılması məsələlərini həll etməyə necə çalışmaq və gələcəkdə regional sabitliyi və təhlükəsizliyi möhkəmlətmək haqqında düşünməliyik"

münasibətləri qaydaya salmaq zərurəti ortaya çıxmışdı. O vaxt üç ölkənin rəhbərlərinin qəbul etdikləri müstərek baynat çərçivəsində əldə olunmuş razılaşmaların ekşer hissəsi

realasdırılmışdır. Lakin bir sira müüm messeleleri həll etmek üçün yeni addımlar atmaq lazımdı. Moska görüşünün keçirilməsi məhz bu zərurətdən irəli gəldi.

Məlum olduğu kimi, 11 yanvar günüñeyekun kimi izmələnmiş bəyancı 10 noyabr üçərəfi bayanatının 9-cu bəndinin bir hissəsinə, daha doğrusu, postmühərbi dövründə regionda işləsidiyiyat və neqliyyat elaqələrinin berpaşı ilə bağlı tədbirlərin realasdırılması məsələlərini özündə ehtiva edir. Yeni bayanata uyğun olaraq, Azərbaycan, Ermenistan və Rusiya baş nazirləri müavinlərinin həmsədriyi ilə üçərəfi işçi qrupunu yaradılması qərara alınmışdır. İşçi qrupunun həmsədrləri bu istiqamətlər üzrə üç tərəfin selahiyəti haqqınıñetlərini işləyib, işləyinçləri təsdiq edəcəklər.

Ardı 4-cü sah.

Yoludur. Qeyd edək ki, keçidiylərətəpələri dirçəltmək üçün ilk növbədə yollar çəkilməli və paralel olaraq zəruri infrastruktur yaradılmalıdır. Hazırkıda bu istiqamətdə Həmidəbəyli-Alxanlı-Füzuli-Suşa yolu inşa olunur. Yolun qrafikdə nəzərdə tutulan vaxtdan tez istifadəye verilmesi planlaşdırılır. Digər önemli layihə isə Təoganlı-Kəlbəcər

yoludur. Qeyd edək ki, keçidiylərətəpələri dirçəltmək üçün ilk növbədən bu yolu tikintisi asan deyil. 3500 metr hündürlükde yerləşən yolun qış aylarında tikintisi da çətindir. Buna baxmayaraq, layihənin icrası ləngimdir. Onu da bildirək ki, bu magistrallı yoluñ keçilişləri altından tunnelerin tikintisini də tələb edir.

Bununla yanaşı, Horadidən Zəngilanın, oradan Quabdalya və sonra Laçına qədər yoluñ keçilişləri işlərə de hazırlıq görürlür. Qeyd edək ki, Təoganlıdan Kəlbəcəre çəkilecək yol da Laçın rayonuna qədər dəvam etdiriləcək. Beləliklə, hər iki tərəfdən Kəlbəcər, Laçın, Qubadlı, Zəngilan, Susa, Füzuli, Cebrayıllı rayonlarına rahat şəkildə gəde biləcək. İşğaldan azad olunmuş örazilərdə təkcə avtomobil yollarının keçilişləri həya keçirilməyəcək. Bu örazilərdə hava neqliyyatının da yaradılması nəzərdə tutulur.

Ardı 4-cü sah.

Vətəndaşların sağlamlığı prioritetdir

Yeni növ koronavirus pandemiyası böşriyyəti tohdid etməkdə davam edir. Xeyli vaxtdır öksər ölkələrdə sərt karantin məhdudiyyətləri tətbiq olunsa da, hələ ki bu tədbirlər xəstələrin qarşısını almaqdə təsirli olmayıb. Virus hər gün dəha çox insana yoxluqda davam edir.

Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının (ÜST) gündəlik hesabatında məlumat veriliñ ki, dünyada koronavirusa yoluxanların sayı son sutka erzində 347 mindən çox artıb. Vətəndaşların yoxluğundan ötürü onların ölkələrinin ölkəsindən keçirilətiñ işi ABS-də qeyde alınıb. Siyahıda sonrakı yerləri Hindistan, Braziliya, Rusiya, Böyük Britaniya, Fransa, İtaliya, İspaniya, Almaniya, Kolumbiya, Argentina və Meksika bölüşür.

Onu qeyd edək ki, ÜST-ün ekspertlerin qrupu COVID-19 infeksiyasiñ menşeyinini təpiləməsi istiqamətində arasdırmalar aparmaq üçün Çinə yollanıb. On nəfərdən ibarət heyətin diqqəti mərkəzində epidemiyənin ilk öläraq başladığı Hubey vilayətinin paytaxtı Uhan şəhəridir. Ekspertlər rayonuñ öz müşahidələrinə, eləcə də Çin mütxəssislərinə tərəfindən heyan və insanlardan toplanmış nümunələrə eəsanən verəcəklər.

Dünyada sürətli vaksinasiya prosesi gedir. Amma ÜST ekspertləri hesab edirler ki, peyvendləmə işlərinin aparıl-

Azərbaycan mədəniyyətinin paytaxtı

İlham Əliyev Şuşanın tarixi kimliyini bir daha özüne qaytarırdı

"Böyük fəxarət və qürur hissi ilə bəyan edirəm ki, Şuşa şəhəri işğaldan azad edildi! Şuşa bizimdir!"

"İyirmi səkkiz il yarım işğal altında olan Şuşa azad edildi! Şuşa indi azaddrı! Biz Şuşaya qayıtmışq! Biz bu tarixi Qələbəni döyüş meydandasında qazandıq. 2020-ci il noyabrın 8-i Azərbaycan tarixində abodi galacaqdır. Bu tarix abodi yaşıyacaq. Bu, bizim şanlı Qələbəmizin, zəfərimizin günüdür!"

"Bu tarixi bir günde Azərbaycan xalqına bu müjdəni vermək mənim həyatımda bəlkə də an xoşbəxt günlərimdən biridir. Özüt Şuşa, son azadsan!

"Özüt Şuşa, biz qayıtmışq!

"Özüt Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik!"

Ardı 4-cü sah.

"Amnesty International" Ermənistən dinc əhaliyə qarşı rakət hücumları ilə bağlı yeni hesabat yayıb

"Amnesty International" təşkilatı 44 günlük mührəbi zamanı Ermenistən qadağan olunmuş silahlardan istifadə etməsi noticasında mülki şəxslərin qoło yetirilməsinə dair yeni hesabat yayıb.

AZERTAC xəber verir ki, hesabatda Ermenistən silahlı qüvvələri tərəfindən qeyri-dəqiq ballistik rakətlərdən, idarəolunmayan coxşaylı rakət sistemlərdən və artilleriya silahlarından istifadə edildiyi bildirilir. Herbi əməliyyatların dayandırılmasına dair 2020-ci il 10 noyabr tarixli üzərəfi bayanat imzalanmasından sonra "Amnesty International"ın ekspertlərinin rakət zərbələrinə məruz qalmış bir səra ərzilərə sefer etdiyi qeyd olunur. Bildirilir ki, hemin ekspertlər vezifəli şəxslərlə, rakət zərbələrinən sağ qalmış insanlarla və hələ ol౦ş mülki şəxslərin yaxınları ilə görüşüb. Təşkilatın böhran qrupu rakət qılıqlarını təhlili edərək mührəbi zamanı çekilmiş videoları, fotoları və peyk şəkillərini de arşınlırlar.

Hesabatda qeyd edilir ki, Ermenistən silahlı qüvvələri tərəfindən oktyabrın 27-de Bərdə rayonunun Qarayusifli kəndinin il 10 noyabr tarixli üzərəfi bayanat imzalanmasından sonra "Amnesty International"ın ekspertlərinin rakət zərbələrinə məruz qalmış bir səra ərzilərə sefer etdiyi qeyd olunur. Bildirilir ki, hemin vaxt 5 mülki şəxs qoło yetirilib, 14 nəfər yaranıblar. Ölenlər arasında hemin vaxt həyətdə oynayan 7 yaşlı Aysu isə gəndərova da olub.

Bildirilir ki, Ermenistən silahlı qüvvələri oktyabrın 28-də cəbhədən 20 kilometrdən çox məsafədə yerləşən Bərdə şəhərinin bir neçə iricəpli rakətlərə atəş tutub. Atılan rakətlərdən üçüncü şəhərin mərkəzində, ikisi kəxəstananın yaxınlığında düşüb. Üçüncü rakət - 22 adəd qəlpəli təyinatlı 9N235 bombacılarından ibarət Rusiya istehsalı olan 9M55 "Smerch" rakətinin şəhərə əhəlisinin six yaşıda yere düşməsi nəticəsində 21 mülki şəxs hələk olub.

Həmçinin diqqətə çatdırılır ki, münəqşiq başlığıñ gəncləri 17-de Gəncə şəhərindəki Muxtar Hacıyev küçəsində "SCUD-B" ballistik rakətinin zərbəsi nəticəsində 21 mülki şəxs qoło yetirilib və 50-dən çox insan yaranıblı. Bu həcüm zamanı Südəbə Əsgerova

Böyük qayıdış yollardan başlayır

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə digər infrastruktur layihələri də icra olunur

2020-ci ilin yeşunlarına həsr olunan müşavirənin başlıca mövzularından biri məcburi kökünlərin öz yurduyañınlıq işləyishi oldu. Müşavirədə Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, əsas diqqət azad edilmiş torpaqlar olmalıdır və ardınca da qeyd etdi ki, orada ilkin infrastruktur layihələrinin icrasına artıq başlanıb.

Təbii ki, işğaldan azad edilmiş torpaqları dirçəltmək üçün ilk növbədə yollar çəkilməli və paralel olaraq zəruri infrastruktur yaradılmalıdır. Hazırkıda bu istiqamətdə Həmidəbəyli-Alxanlı-Füzuli-Suşa yolu inşa olunur. Yolun qrafikdə nəzərdə tutulan vaxtdan tez istifadəyə verilmesi planlaşdırılır. Digər önemli layihə isə Təoganlı-Kəlbəcər

yoludur. Qeyd edək ki, keçidiylərətəpələri dirçəltmək üçün ilk növbədən bu yolu tikintisi asan deyil. 3500 metr hündürlükde yerləşən yolun qış aylarında tikintisi da çətindir. Buna baxmayaraq, layihənin icrası ləngimdir. Onu da bildirək ki, bu magistrallı yoluñ keçilişləri altından tunnelerin tikintisini də tələb edir.

44 günlük mührəbə Ermənistana baha başa gəldi

İkinci Qarabağ mührəbəsi Ermenistən bütün sahələrində ağır zərər vurdu. İki aylardır siyasi böhrləndən cıxa bilmir, sosial-iqtisadi sferadət tənəzzüle uğrayıb. Digor torəfdən, 44 günlük mührəbənin Ermenistənə vurduğu ziyanlardan təsdiq edilib.

Ermenistənə bəzi qüvvələr artıq etiraf etməye başlayırlar ki, 44 günlük mührəbə ölkədə böyük maliyyə itkişini üzvü Mesrop Manukyan "Facebook"dakı sahifəsində yazıb ki, baş nazir Nikol Paşinyan ölkəyə 38,4 milyard dollar ziyan vurub. O, mührəbədəki insan amilinə də nəzərdən keçirib. Bildirilir ki, buraya 4500-e yaxın ölon və itkin düşən hərbçilər, 5 minə yaxın birinci dereceli, 6 minə yaxın ikinci dereceli ellilər daxildir. Ermeni ekspert qeyd edib ki, "Ayastan" erməni fondu Azərbaycanın azad etdiyi ərazilərə 150 milyon dollara yaxın investisiya yatırıblı. Teknə Şuşada 15 milyon dollarlıq programların icrası olunduğu iddia edilir.

M. Manukyan qeyd edib ki, Qarabağda itirilmiş hidroelektir stansiyaların deyəri 600 milyon dollar yaxındır. Ekspert digər itkilərin də olduğunu eləvə edib. Ancaq Manukyan unudur ki, Ermenistən 30 illik işçiliq nəticəsində Azərbaycana yüz milyardlarla dollar zərər vurub və bunun kompensasiya edilməsi qarsıda dövrəndən mühüm meqamlardan birlidir. Əslinde isə 44 günlük mührəbədə Ermenistənə herbi potensialına vurulan ziyan 4 milyard ABŞ dollarına yaxındır. Bu isə ümumilikdə Ermenistən itkilərinin 40 milyard dollarlardan olduğunu göstərir. "4rd.am" saytında yazır ki, mührəbədəki möğliliyətindən sonra Ermenistəndə əhalinin 2021-ci ildən yaşı heç ne gözləməsin: "Maksimum deyəcədə qənaat etmək lazımdır. Çünkü ölkənin valyuta ehtiyatları tükenir". Saytda yazılırlar ki, Ermenistəndə yoxsulluq pikkə həddində, məqrasiya tempi isə əsvəlkindən də yüksəkdir: "Əhali iş tapa bilmir. Həyat seviyyəsi idən-ila aşağı düşür. Hökumət vətəndaşlarının rifahi üçün heç bir cəhd göstərmir".

Ardı 4-cü sah.

